

UAB "JŪSŪ ĪMONĒ", 123456789

(īmonēs pavadinānims, kods)

PATVIRTINTA
2015.01.02 direktoriaus
īsak., Nr. DS-1**AUTOKRAUTUVO VAIRUOTOJO SAUGOS IR SVEIKATOS**
INSTRUKCIJA**Nr. 1****1. BENDROJI DALIS**

1. Autokrautuvo vairuotoju īmonējē UAB "JŪSŪ ĪMONĒ" gali dirbti asmuo, turintis atitinkamā īsilavinimā, vairuotojo pazīmējimā, leidziantī vairuoti atitinkamā transporto priemone, susipažinēs su īrenginio eksploatacivimo taisyklēmīs, apmokytas ir atestuotas dirbti pavojingus darbus, pasitikuinēs sveikatā ir instruotuos (īforminus instrukcivimū registravimū žurnaluosē) pagal:

- 1.1 bendrāją gaisrinēs saugos instrukcijā;
- 1.2 struktūrinio padalinio gaisrinēs saugos instrukcijā;
- 1.3 darbuotojo saugos ir sveikatos (pagal darbo vietā) instrukcijā;
- 1.4 neelektrotechninio personalo darbuotojo saugos ir sveikatos instrukcijā.

2. Periodiškai darbuotojas instruotojamas ne rečiau kaip vienā kartā per dvylika mėnesių.

3. Papildomai darbo vietojē darbuotojas instruotojamas: jei patvirtinama nauja darbuotojo saugos ir sveikatos instrukcija arba padaroma pakeitimū esamōjē; jei pakeičiama darbo vieta (atliekamas darbas); valstybiniam darbo inspektoriumi, darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistui arba tiesioginiam vadovui īsitikinus, kad darbuotojo žinios yra nepakankamos; pasikeitus darbo sąlygoms, turinčioms ītakos darbuotojo saugai ir sveikatai; īvykus nelaimingam atsitikimui, avarijai arba susirgus profesine liga.

4. Darbuotojas privalo laikytis UAB "JŪSŪ ĪMONĒ" nustatyto darbo ir poilsio režimo:

- 4.1. darbo ir poilsio režimas nustatomas pagal īmonēs darbo tvarkos taisykles;
- 4.2. dirbtas laikas žymimas Vyriausybės patvirtintos pavyzdinės formos darbo laiko apskaitos žiniaraščiuosē;
- 4.3. draudžiama dirbti dvi pamainas iš eilēs;

4.4. suteikiama pertrauka pavalgyti ir pailsėti, kuriā darbuotojas naudoja savo nuožiūra. Jis šiuo metu gali palikti darbo vietā;

4.5. vykdyti tiesioginio UAB "JŪSŪ ĪMONĒ" vadovo nurodymus;

4.6. dirbti tik tuos darbus, kuriuos atlikti yra instruotuos;

4.7. darbuotojui draudžiama ateiti į darbā neblaiviam, darbo metu vartoti alkoholinius gėrimus, narkotines bei toksines medžiagas.

5. Autokrautuvai turi visus pagrindinius automobilių mazgus, be to, autokrautuve yra sumontuotas krovinio kėlimo mechanizmas, varomas hidraulinės sistemos. Dėl to autokrautuvo vairuotojas turi dirbti automobilio vairuotojas, išlaikęs egzaminus ir gavęs darbui autokrautuvu teisių pažymėjimą.

6. UAB "JŪSŲ ĮMONĖ" autokrautuvo vairuotojas turi žinoti:

6.1. specialiųjų tarnybų ir atsakingų asmenų telefonų numerius;

6.2. įmonės vidaus darbo ir poilsio tvarką.

7. Asmens higienos reikalavimai:

7.1. darbo vietoje nelaikyti ir nevalgyti maisto produktų;

7.2. draudžiama eiti į visuomeninio maitinimo įstaigas, apsirengus darbo drabužiais;

7.3. po darbo ir prieš pertrauką švariai nusiplauti su muilu rankas;

7.4. draudžiama dėvėti naftos produktais ir kitais teršalais suteptus darbo drabužius;

7.5. sutepus rankas ar kitas kūno dalis naftos produktais, nedelsiant nuplauti vandeniu.

8. Pakilus temperatūrai, pranešti tiesioginiam UAB "JŪSŲ ĮMONĖ" vadovui ir kreiptis į gydymo įstaigą.

9. Autokrautuvo vairuotojas nukentėjęs nelaimingo atsitikimo metu, turi nedelsdamas kreiptis į artimiausią gydymo įstaigą, pranešti tiesioginiam UAB "JŪSŲ ĮMONĖ" vadovui. Asmuo, mažes nelaimingą atsitikimą arba apie jį sužinojęs, turi nedelsdamas suteikti nukentėjusiajam pirmąją medicinos pagalbą ir pranešti tiesioginiam UAB "JŪSŲ ĮMONĖ" vadovui. Jeigu reikia, iškviešti greitąją medicinos pagalbą. Darbo vietą ir įrenginių būklę, iki bus pradėtas tirti nelaimingas atsitikimas, reikia išlaikyti tokią, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu. Jei tai kelia pavojų aplinkinių žmonių gyvybei ar sveikatai, gali būti daromi tik būtiniausi pakeitimai, įforminus tam tikru aktu.

10. Atsisakymo dirbti tvarka:

10.1. pavojaus saugai ir sveikatai atvejais, darbuotojas turi teisę nutraukti darbą ir nedelsdamas raštu pranešti darbdaviui atsisakymo dirbti priežastis;

10.2. jei darbdavys nesutinka su darbuotojo motyvais dėl darbuotojų saugos ir sveikatos neužtikrinimo, ginčai dėl darbuotojo atsisakymo dirbti nagrinėjami įstatymų nustatyta tvarka;

10.3. nepagrįstas atsisakymas dirbti laikomas darbo drausmės pažeidimu;

10.4. už laiką, kurį darbuotojas pagrįstai atsisakė dirbti, darbuotojui mokamas vidutinis darbo užmokestis. Darbuotojui atsisakius dirbti nepagrįstai, už nedirbtą laiką nemokama.

11. Už šios instrukcijos nurodymų nevykdymą, darbuotojui taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta atsakomybė.

2. PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI, SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

12. Pavojingi ir kenksmingi veiksniai:

12.1. netvarkinga darbo vieta - galimos sunkios bei mirtinos traumos;

12.2. nepakankamas darbo vietos apšvietimas - galimi regos sutrikimai, traumos;

12.3. netinkamas mikroklimatas (temperatūra, drėgmė ir t.t.) darbo vietoje - neigiamas poveikis organizmui;

12.4. neteisingai padėto ant autokrautuvo griebtuvo šakių krovinio kritimas arba nutrūkusio nuo autokrautuvo strėlės krovinio kritimas – galimos traumos;

12.5. galimas žmonių suvažinėjimas autokrautuvu arba žmonių traumavimas perkeliamu kroviniu - galimos traumos, mirtini sužeidimai;

12.6. autokrautuvo stovumo praradimas, dirbant duobių ir tranšėjų pakraščiuose - galimos traumos, mirtini sužeidimai;

12.7. kenksmingas kuro, tepalų ir rūgščių poveikis, techniškai prižiūrint ir užpildant degalais autokrautuva – galimas apsinuodijimas;

12.8. keliu judančios mašinos ir pėstieji – galimos avarijos, traumos bei mirtini sužeidimai;

12.9. slidus duobėtas kelias, pavojingi kelio vingiai ir susiaurėjimai - galimos avarijos, traumos bei mirtini sužeidimai;

12.10. stačios nuokalnės ir įkalnės, pavojingi kelkraščiai - galimos avarijos, traumos bei mirtini sužeidimai;

12.11. pašaliniai daiktai važiuojamojoje dalyje - galimos avarijos, traumos;

12.12. sankryžos ir geležinkelio pervažos - galimos avarijos, traumos bei mirtini sužeidimai;

12.13. vairavimo klaidos (neturėjimas greitos nuovokos, nemokėjimas greit ir teisingai įvertinti padėtį, laiku neišaiškintas vairuotojo tinkamumas šiam darbui, nepakankamas regos jautrumas vaizdinei informacijai ir pan.) - galimos avarijos, traumos bei mirtini sužeidimai;

12.14. autokrautuvo vairavimas apsvaigus nuo alkoholio, narkotikų ar kitokių toksinių preparatų - galimos avarijos, traumos bei mirtini sužeidimai;

12.15. nemokėjimas arba nenoras pasirinkti saugų greitį - galimos avarijos, traumos bei mirtini sužeidimai;

12.16. autokrautuvo konstrukcijos trūkumai, jo gamybos brokas - galimos avarijos, traumos bei mirtini sužeidimai;

12.17. nervinė įtampa – neigiamas poveikis centrinei nervų sistemai;

12.18. nuovargis ir vairuotojo mieguista būklė dėl supimo važiuojant - galimos avarijos, traumos bei mirtini sužeidimai;

12.19. išmetamų dujų poveikis – galimas apsinuodijimas;

12.20. gaisro pavojus - galimi įvairių laipsnių odos nudegimai;

12.21. autokrautuvo keliamas triukšmas, turintis žemo dažnumo elementų (gali sukelti galvos skausmus, veikia periferinę nervų sistemą) - neigiamas poveikis centrinei nervų sistemai;

12.22. ilgalaikis sėdėjimas kabinoje – galimos įvairios profesinės ligos;

12.23. didesnė už leistiną vibracija dėl prastų amortizatorių, nevykusios sėdynės (veikia centrinę nervų sistemą) - neigiamas poveikis centrinei nervų sistemai;

12.24. elektrolitas - galimas nudegimas.

13. Kad išvengti minėtų pavojingų ir kenksmingų veiksnių įtakos ar sumažinti ją, reikalingos atitinkamos techninės ir atsargumo priemonės:

13.1. autokrautuvo techninė būklė turi būti tikrinama, jo įrenginiai tvarkingi, atitinkantys autokrautuva pagaminusios gamyklos eksploatacijos reikalavimus;

13.2. priekiniai ir šoniniai autokrautuvo stiklai turi būti gerai permatomi, be įskilimų ir pradūrimo. Šoniniai stiklai turi lengvai atsідaryti, paspaudus arba pasukus jų atidarymo (uždarymo) mechanizmą. Įjungus priekinio stiklo valytuvus, šepetėliai turi slankioti laisvai, neužkliūdami, gerai nuvalydami stiklą;

13.3. sėdynėje ir jos nugarėlėje neturi būti įdubų, išplyšusių vietų, kyšančių spyruoklių ir aštrių kampų. Sėdynės ir jos nugarėlės padėtis turi būti reguliuojama, kad vairuotojas galėtų patogiai atsisėsti;

13.4. durelių užraktai turi būti tvarkingi, neleidžiantys savaime atsidaryti durelėms, autokrautuvui važiuojant. Autokrautuvo šildymo įrenginys turi būti be sutrikimų;

13.5. autokrautuvo kuro sistema, šildymo ir tepimo sistemos neturi praleisti kuro, tepalo ir vandens, duslintuvo vamzdis turi būti sandariai sujungtas su dujų išmetimo vamzdžiu;

13.6. autokrautuvo vairas turi lengvai ir užtikrintai pasukti ratus, autokrautuvui riedant bet kuriuo greičiu;

13.7. techninė stabdžių būklė turi užtikrinti visų autokrautuvo ratų stabdymą vienu metu. Stabdžių skysčio negalima keisti mineraliniais ar kitais tepalais arba surogatu;

13.8. techninė padangų būklė turi užtikrinti saugų autokrautuvo riedėjimą;

13.9. padangos dydis ir leistina apkrova turi atitikti autokrautuvo modelį. Ant vienos ašies ratų negalima montuoti diagonalinių ir radialinių padangų, taip pat padangų su skirtingu protektoriaus raštu. Draudžiama ant priekinės ašies ratų montuoti radialines, o ant galinės ašies - diagonalines padangas;

13.10. ratų diskai turi būti patikimai įtvirtinti ant stebulių. Draudžiama diskuose gręžti skylės, kurios sumažintų diskų priveržimo veržlėmis patikimumą;

13.11. elektros įrenginių būklė turi užtikrinti variklio paleidimą starteriu, nesutrinkantį apšvietimo prietaisų, signalizavimo ir kontrolinių elektros prietaisų darbą, nesukelti elektros laidų ir gnybtų kibirkščiavimo. Akumulatoriaus baterija turi būti gerai pritvirtinta, iš jos neturi sunktis elektrolitas;

13.12. autokrautuve turi būti užpakalinio vaizdo veidrodžiai, leidžiantys mašinistui stebėti kelią už jo nugaros;

13.13. autokrautuvo apšvietimo sistema turi būti tvarkinga, turi veikti gabaritinės ir stovėjimo šviesos, posūkių šviesos rodyklės ir kt.;

13.14. įjungus atbulinę pavarą, automatiškai turi įsijungti atbuliniai žibintai;

13.15. autokrautovas turi būti aprūpintas vaistinėle, pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis; jeigu išvažiuoja iš įmonės teritorijos - avarinio sustojimo ženklu arba mirksinčiu raudonu žibintu. Vaistinėle ir gesintuvai turi būti lengvai pasiekiamoje vietoje.

14. Darbdavys (įvertinęs kenksmingus ir pavojingus fizikinius, cheminius, biologinius ir kitokius veiksnius) privalo nemokamai aprūpinti darbuotoją asmeninėmis apsaugos priemonėmis. Būtinės priemonės:

14.1. darbo kostiumas;

14.2. galvos apdangalas (kepurė, šalmas);

14.3. darbo pirštinės;

14.4. darbo avalynė;

14.5. šaltu metų laiku, papildomai:

14.5.1. pašiltintas darbo kostiumas;

14.5.2. darbo avalynė (auliniai batai).

15. Kiekviena asmeninė apsaugos priemonė turi:

15.1. apsaugoti nuo galimų kenksmingų, pavojingų veiksnių, esančių darbo aplinkoje, nesukeldama didesnės rizikos darbuotojo sveikatai ir saugai;

15.2. atitikti ergonominius reikalavimus ir darbuotojo esamą sveikatos būklę;

15.3. tikti (būti atitinkamai priderinta) darbuotojui.

16. Asmeninė apsaugos priemonė naudojama kai darbo aplinkoje negalima išvengti rizikos arba pakankamai jos apriboti kolektyvinėmis saugos arba darbo organizavimo priemonėmis, metodais ir būdais.

17. Darbdavys:

17.1. esant reikalui turi teisę nemokamai išduoti darbuotojui daugiau asmeninių apsaugos priemonių negu numatyta pagal asmeninių apsauginių priemonių sąrašą;

17.2. turi kontroliuoti ar asmeninės apsaugos priemonės, kuriomis aprūpinamas darbuotojas, turi privalomą atitikties žymą arba sertifikatą, įrodantį, kad jos atitinka galiojančių saugos ir sveikatos norminių aktų reikalavimus;

17.3. užtikrinti, kad asmeninės apsaugos priemonės būtų laikomos, naudojamos, valomos, techniškai prižiūrimos, esant reikalui dezinfekuojamos bei aprūpinamos atsarginėmis dalimis priemonės gamintojo pateiktoje informacijoje (instrukcijoje) nustatyta tvarka;

17.4. išduoti pakaitinius asmeninių apsaugos priemonių komplektus jų valymo, skalbimo, taisymo ir nukenksminimo metu;

17.5. įvertinti esamas darbo sąlygas ir nustatyti asmeninių apsaugos priemonių naudojimo trukmę pagal įmonių gamintojų instrukcijas.

18. Asmeninė apsaugos priemonė yra darbdavio nuosavybė, todėl ją darbuotojas turi grąžinti išeidamas iš darbo, pereidamas į kitą darbą toje pačioje įmonėje, kur ši priemonė nenumatyta pagal darbo aplinkos rizikingumą. Asmeninė apsaugos priemonė turi būti keičiama, jeigu ji susidėvi.

19. Autokrautuvo vairuotojas privalo:

19.1. dirbti su asmeninėmis apsaugos priemonėmis;

19.2. rūpestingai prižiūrėti ir naudoti pagal paskirtį asmenines apsaugos priemones; laiku pranešti tiesioginiam UAB "JŪSŲ ĮMONĖ" vadovui apie jų nusidėvėjimą, užteršimą, netinkamumą naudoti ir apie tai, kad baigiasi jų naudojimo terminas;

19.3. įstatymų nustatyta tvarka atlyginti nuostolius, jeigu asmeninė apsaugos priemonė dėl darbuotojo kaltės dingo arba buvo sugadinta.

20. Draudžiama:

20.1. darbo drabužius susegti smeigtukais, adatomis, kišenėse laikyti pašalinius daiktus, naudoti darbo drabužius ne pagal paskirtį;

20.2. naudotis asmenine apsaugos priemone jei jos galiojimo, išbandymo terminas pasibaigęs.

3. DARBUOTOJO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

21. Gauti tiesioginio UAB "JŪSŲ ĮMONĖ" vadovo užduotį, susipažinti su darbų vykdymo tvarka ir saugiais darbo metodais.

22. Apsirengti tvarkingus ir tinkamo dydžio darbo drabužius, užsisagstyti juos, apsiauti darbo avalynę, patikrinti asmenines apsaugos priemones ir naudoti jas pagal paskirtį.

23. Draudžiama dirbti su suplyšusiais, be sagų darbo drabužiais.

24. Atidžiai apžiūrėti savo darbo vietą, pašalinti nereikalingus daiktus, galinčius trukdyti dirbti.

25. Draudžiama, dirbant autokrautuvu, atlikti pašalines operacijas (stumti įklampusią automašiną, vilkti krovinį ir pan.).

26. Darbo metu autokrautuvo vairuotojas neturi teisės palikti autokrautuvo veikiančiu varikliu ir su kroviniu, taip pat palikti darbą, kol neatvyko kitos pamainos autokrautuvo vairuotojas.

27. Jeigu autokrautuvo vairuotojas pastebi kelio defektus, grėšiančius judėjimo saugumui, nedelsdamas privalo pranešti tiesioginiam UAB "JŪSŲ ĮMONĖ" vadovui, bei imtis priemonių, kad neįvyktų avarija ar nelaimingas atsitikimas.

28. Prieš išvažiuodamas į darbą, autokrautuvo vairuotojas privalo patikrinti:

28.1. įrankių būklę ir komplektiškumą, tepalo lygį ir kokybę variklio karteryje, degalų kiekį bake, vandens kiekį radiatoriuje, darbo skysčio lygį hidrosistemos bake, stabdžių skysčio atsargas;

28.2. ar nebėga skystis per vamzdelių sujungimus ir per cilindrų užsandarinimą;

28.3. traukes, starterį, vairą, variklį, stabdymo sistemą, greičių dėžę ir akumuliatorių būklę;

28.4. kuro vamzdžių sistemos sandarumą;

28.5. elektros žibintus, posūkio žibintus, garso signalą, ampermetrą, kuro lygio daviklius, vandens temperatūros ir tepalo slėgio matuoklius;

28.6. ar nedeformuoti krovinių keltuvo išorinis ir vidinis rėmai, ar nėra pažeidimų ir plyšių suvirinimo vietose;

28.7. ar plokštelinių grandinių galai patikimai pritvirtinti prie išorinio rėmo skersinio ir vežimėlio, ar grandinės įtemptos vienodai ir, ar yra ant jungiamųjų varžtų įsriegtosios dalies veržlės bei kontraveržlės;

28.8. ar keliant krovinių keltuvo rėmą ir vežimėlį, ratukai ir ritinėliai laisvai sukasi apie savo ašis;

28.9. padangas ir slėgimą jose. Slėgimas sudvejintose padangose turi būti vienodas ir atitikti slėgimą, nurodytą autokrautuvo pase. Nuleistos padangos sumažina autokrautuvo išilginį ir skersinį stovumą;

28.10. kaip veikia hidraulinė sistema, ar nėra pratekėjimų hidraulinėje sistemoje, ar tvarkingos aukšto bei žemo slėgimo žarnos;

28.11. ar tinkamos darbo priemonės. Jeigu kroviniai pakeliami ir gabenami šakėmis, tai šakių galus reikia nustatyti tiksliai vienoje horizontalioje plokštumoje;

28.12. ar autokrautuvas aprūpintas pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis, pirmosios medicinos pagalbos suteikimo priemonėmis. Būtina periodiškai tikrinti gesintuvų ir vaistinėlių būklę. Esant būtinumui, reikalauti iš tiesioginio UAB "JŪSŲ ĮMONĖ" vadovo, kad būtų pakeisti gesintuvai ir papildytos vaistinėlės.

29. Išsipietusias žarnas arba jeigu pro jų sujungimus prateka skystis, reikia pakeisti. Draudžiama pačiam atlikti bet kokį aukšto slėgimo žarnų remontą.

30. Užvedant variklį ranka, negalima apimti užvedimo rankenos: delnas ant užvedimo rankenos uždėdamas taip, kad visi plaštakos pirštai būtų vienoje pusėje, neatskiriant nykščio nuo kitų pirštų.

31. Užvedant variklį žiemos metu, draudžiama karterį arba jo atskiras dalis šildyti atvira ugnimi (litavimo lempa, deglu).

32. Apie pastebėtus defektus pranešti tiesioginiam UAB "JŪSŲ ĮMONĖ" vadovui. Dirbti autokrautuvu galima tik tada, kai visi gedimai pašalinti.

33. Draudžiama pradėti darbą, jeigu:

33.1. nežinoma perkeliama krovinių masė;

33.2. nepakankamas darbo zonos apšvietimas (natūralus ar dirbtinis) arba blogai matoma darbo zona;

33.3. bloga teritorijos ir aikštelės danga, neužtikrinanti autokrautuvo saugaus važiavimo ir stovumo (žiemos metu nuo aikštelės turi būti nuvalytas sniegas ir ledas, aikštelė pabarstyta smėliu);

33.4. darbo aikštelės nuolydis didesnis negu nurodyta autokrautuvo pase;

33.5. darbams elektros perdavimo oro linijos apsauginėje zonoje, kitų inžinierinių komunikacijų zonoje, gaisro ir sprogdimo atžvilgiu pavojingose patalpose neišduotas specialus leidimas - paskyra.

34. Be tiesioginio vadovo žinios darbuotojui draudžiama:

34.1. patikėti ar užleisti savo darbo vietą, darbo priemones, pareigų vykdymą kitam asmeniui;

34.2. imtis darbų, nesusijusių su darbo užduoties vykdymu.

4. DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU

35. Vykdyti vidaus darbo tvarkos taisyklių, nustatyto darbo ir poilsio laiko reikalavimus, išsėtis, valgyti ir rūkyti tam tikslui skirtose vietose, dirbti tik tą darbą, kurį paveda tiesioginis UAB "JŪSŲ ĮMONE" vadovas, ir tik tada, kai yra žinomi saugūs jo atlikimo būdai.

36. Darbo metu būti dėmesingam, atidžiam, atsargiam, nesikalbėti su pašaliniais ir netrukdyti dirbti kitiems.

37. Palaikyti tvarką darbo vietoje.

38. Neatitraukti dėmesio nuo darbo ir neužsijiminėti pašaliniais darbais.

39. Draudžiama:

39.1. dirbti netvarkingu autokrautuvu, bei jį remontuoti netvarkingais įrankiais;

39.2. atsukinėti ir užsukinėti veržles, kaišiojant tarp veržlės ir raktų metalines plokšteles, taip pat naudoti vamzdžiu prailgintus raktus;

39.3. kelti nežinomo svorio krovinį arba krovinį, kurio svoris viršija ribinę autokrautuvo keliamąją galią. Sunkiasvorio krovinio paėmimui, kai tarpas po krovinium mažas arba visai jo nėra, reikia naudoti specialias šakas;

39.4. autokrautuvui judant, kelti krovinį. Krovinį pradėti transportuoti galima tik tuomet, kai jis bus patikimai ir tolygiai padėtas ant keltuovo ir pakeltas nuo žemės ne daugiau kaip per 30 - 40 cm. Pajudėti iš vietos leidžiama tik įjungus pirmąją pavarą;

39.5. transportuoti krovinius, kurių svorio centras yra ties šakių galais;

39.6. autokrautuvu krauti ir transportuoti degiuosius ar sprogiuosius skysčius stiklinėje taroje, nors ji būtų įdėta į krepšius arba dėžes;

39.7. dirbti autokrautuvu ant neseniai supilto grunto arba arti nesutvirtintų iškasų ir tranšėjų šlaitų;

39.8. vežti ar kelti į aukštį autokrautuvu žmones, lipti ant keliamojo krovinio, balansuoti krūvį savo kūno svoriu;

39.9. būti žmonėms po pakeltu krovinium;

39.10. dirbti autokrautuvu, kai neveikia garsinis signalas;

39.11. išlipti iš kabinos, kai krovinys pakeltas aukščiau kaip 1 m;

39.12. įleisti į kabiną pašalinius asmenis ir perduoti autokrautuvo valdymą;

39.13. kelti krovinį užpiltą žemėmis, statybinėmis šiukšlėmis, prisalusį prie žemės, prispaustą arba užpiltą betonu, prieš tai jo neatlaisvinus nuo pagrindo arba žemės;

39.14. tempti autokrautuvu krovinį nuo rietuvės;

39.15. nuleidžiamą krovinį dėti prie tranšėjos arba iškasos šlaitų, jeigu krovinys gali nuslinkti arba apvirsti;

39.16. imti krovinius, kai lynas ne vertikaloje padėtyje;

39.17. leisti aprišti ir prikabinti krovinius pašaliniams asmenims, neturintiems kabinėtojo (stropuotojo) teisių;

- 39.18. kroviniui prikabinti, vietoje specialių pakabų, naudoti vielą arba lyno gabalus;
- 39.19. kelti krovinius, esančius nepastovioje padėtyje, netinkamoje arba perpildytoje taroje;
- 39.20. kelti krovinius paketais, be specialių priemonių, neleidžiančių iškristi atskiriems jo elementams;
- 39.21. pakrauti ir iškrauti automašiną, kai kabinoje sėdi vairuotojas, taip pat kelti krovinį virš kabinos;
- 39.22. pilti šaltą vandenį į perkaitusio variklio radiatorius;
- 39.23. užvesti ranka perkaitusį variklį, nepalaukus, kol jis atauš;
- 39.24. leisti kabinėtojų arba kitam asmeniui užvesti variklį rankena;
- 39.25. dirbti uždaroje, nevėdinamose patalpose.
40. Darbo vieta turi būti tvarkinga, keliai nuvalyti, pravažiuojant tarp krovinių rietuvių neužgriozdinti.
41. Visus krovinius sandėliuoti, kraunant į rietuves ar štabelius tik pagal sandėliavimo schemas.
42. Atsargiai privažiuoti prie krovinių ir pakėlimo šakės pakišti po padėklą, konteneriu ar kitu įrenginiu, ant kurio yra krovinsys. Krovinsys ant šakių turi gulėti lygiai simetriškai, stabiliai.
43. Krovinį kelti ar nuleisti tik sustabdžius autokrautuvą. Autokrautuvui važiuojant, krovinį kelti, nuleisti arba pakreipti draudžiama.
44. Nuimant krovinį iš aukščio, būtina su pakeltu kroviniu lėtai atsitraukti nuo rietuvės per krovinių gabaritą, sustoti, nuleisti krovinį į transportavimo padėtį (krovinių apačia nuo grindinio 40 cm) ir gabenti į paskirtas vietas.
45. Dirbant nakties metu, keliai praėjimai ir sandėliai turi būti apšviesti. Neapšviestose vietose dirbti draudžiama.
46. Krovinį gabenti pasvirusiu keliu ar posūkyje reikia atsargiai. Staigiai stabdant, galima pamesti krovinį arba apsiversti.
47. Krovinį imti šakėmis leidžiama, tik pakreipus krovinį rėmą "į priekį", o kelti - pakreipus rėmą "į save". Draudžiama, keliant krovinį ant šakių, pakreipti rėmą į priekį.
48. Autokrautuvo vairuotojas privalo stebėti, kad krovinių ant šakių svorio centro padėtis sutaptų su autokrautuvo išilgine ašimi ir, kad krovinsys neišsikištų į priekį daugiau kaip 1/3 šakių ilgio, keliant stambius krovinius, kurie netelpa ant standartinio ilgio šakių, reikia naudoti šakių prailgintuvus ir krovinį stipriai pririšti prie vežimėlio.
49. Krovinį reikia kelti atsargiai, netrūkčiojant.
50. Pervežant stambius krovinius, uždegiančius kabinos stiklą, autokrautuvo vairuotojas privalo vadovautis signalizuotojo nurodymais arba gabenti krovinį atbuline eiga.
51. Prieš transportuojant sunkiasvorius ir didelių gabaritų krovinius, juos reikia gerai pritvirtinti ant šakių (pririšti prie vežimėlio).
52. Dirbti autokrautuvu prie sutvirtintų šlaitų iškasų ir tranšėjų leidžiama, tik leidus tiesioginiam UAB "JŪSŲ ĮMONĖ" vadovui ir patikrinus gruntą bei iškasos šlaitų sutvirtinimo stiprumą. Draudžiama privažiuoti arčiau kaip per 1 m nuo šlaito briaunos.
53. Sunkius kelio ruožus - smėlį, minkštą gruntą, purvą leidžiama pravažiuoti, tik įjungus pirmąją pavarą.

54. Sunkiasvorius ir didesnių gabaritų krovinius reikia kelti ir transportuoti dviem autokrautuvais. Kelias, kuriuo važiuos autokrautuvai, turi būti atitinkamo pločio, lygus be nuolydžių. Krovinį būtina tolygiai paskirstyti ant abiejų autokrautuvo šakių. Kiekvienam autokrautuvui tenkantis svoris negali būti didesnis už jo keliamąją galią. Autokrautuvai turi važiuoti ne didesniu kaip 5-6 km/h greičiu. Tokį krovinį transportuoti galima, tik stebint tiesioginiam UAB "JŪSŪ ĮMONĖ" vadovui.

55. Smulkius krovinius transportuoti specialioje taroje, pritvirtintoje griebtuvais.

56. Autokrautuvo vairuotojas, važiuodamas per žmonių susibūrimo vietas, šalia cecho durų, vartų, išvažiuodamas pro vartus, turi sulėtinti greitį ir duoti garsinį signalą.

57. Dirbant kranine strėle, be bendrųjų nurodymų, dar reikia patikrinti:

57.1. plieninių lynų galų sujungimą su krovininiu kabliu;

57.2. strėlės tvirtinimą prie krovinio keltuvo vežimėlio ir strėlės mechanizmo tinkamą veikimą.

58. Kad keliamas ir transportuojamas krovinys nesiūbuotų ir nesisukinėtų, jį reikia prilaikyti virvėmis arba specialiais kabliais. Draudžiama prilaikyti krovinį rankomis arba balansuoti jį savo svoriu.

59. Jeigu keliamo krovinio svoris artimas keltuvo ribinei keliamajai galiai, kelti leidžiama, stebint tiesioginiam UAB "JŪSŪ ĮMONĖ" vadovui.

60. Nuleidžiant krovinį, reikia padėti padėklus, leidžiančius laisvai nuimti grandines arba pakabas. Draudžiama kabliu palaisvinti krovinio prispaustus lynus (grandines).

61. Krovinius krauti ir nuimti reikia tolygiai, nepažeidžiant nustatytų krovinio laikymo gabaritų, neužgriozdinant praėjimų bei pravažiavimų.

62. Krovinį kelti galima, esant krovininiam lynui vertikaliajoje padėtyje.

63. Autokrautuvo vairuotojas privalo stebėti, kad keliant krovinį, esantį šalia sienos, tarp krovinio ir sienos, rietuvės ar kito įrenginio, nebūtų žmonių. Šio reikalavimo reikia laikytis ir krovinį nuleidžiant.

64. Kai autokrautovas dirba ir kelia krovinius, variklis dažnai kaista. Tais atvejais perkaitusio variklio radiatoriaus dangtį leidžiama nuimti tik ištiesta ranka, apsimovus pirštinėmis, nususukus į šalį ir laikantis kuo toliau radiatoriaus angos, vėjo kryptimi.

65. Važiuodamas autokrautuvu miesto magistralėmis arba įmonės teritorija, autokrautuvo vairuotojas privalo laikytis šių pagrindinių reikalavimų:

65.1. kabinoje gali būti tik autokrautuvo vairuotojas;

65.2. stebėti kelio signalus ir ženklus, perspėjančius apie pavojingas vietas;

65.3. neviršyti judėjimo greičio;

65.4. prieš posūkį arba sustojimą paduoti signalą;

65.5. į aukštą kalną, kai ant šakių nėra krovinio, reikia važiuoti atbuline eiga;

65.6. draudžiama važiuoti arba dirbti autokrautuvu po veikiančiomis bet kokios įtampos (įskaitant ir įtampą iki 1000 V) elektros perdavimo linijomis.

66. Kad autokrautovas neužsidegtų, būtina vykdyti šiuos reikalavimus:

66.1. variklis ir karteris turi būti švarūs;

66.2. nepalikti ant variklio panaudotų šluostymo medžiagų (skudurų, pakulų ir pan.).

66.3. nerūkyti ir nesiartinti prie bako su atvira ugnimi;

66.4. pripylus degalų, nepalikti atviros bako angos: reikia užkimšti specialiu kamščiu. Draudžiama naudoti šluostymo medžiagas ir medinius kamščius;

66.5. nepervežti kuro ir kitus lengvai užsiliepsnojančius skysčius;

66.6. neplauti kuru ir žibalu autokrautuvo kabiną bei variklį, taip pat darbo drabužių ir rankų;

66.7. remontuoti autokrautuvo baką, jeigu jame yra kuro. Prieš remontą, baką reikia išgarinti;

66.8. neatidarinėti lengvai užsiliepsnojančių skysčių statinių kamščių, daužant juos plaktuku arba kitais metaliniais daiktais, galinčias sukelti kibirkštį. Reikia naudotis specialiu raktu;

66.9. tuščią, ypač kuro, tarą reikia laikyti atskirai. Draudžiama, apžiūrint kuro tarą, artintis su atvira ugnimi.

67. Elektrosauga darbo vietoje:

67.1. autokrautuvo vairuotojas privalo stebėti, kad visa autokrautuvo instaliacija būtų tvarkinga;

67.2. atliekant krovinių transportavimą šalia laikinų elektros perdavimo linijų, autokrautuvo vairuotojas privalo išlaikyti saugų atstumą tarp gabenamo krovinių ir laikinų elektros perdavimo linijų.

68. Reikalavimai, dirbant šalia kėlimo ir transportavimo priemonių, potencialiai pavojingų įrenginių:

68.1. autokrautuvo vairuotojas privalo stebėti, kad keliamas ar transportuojamas krovinytis neužkliūtų už šalia esančio krovinių ar automobilio;

68.2. gabenant krovinių išilgai krovinių rampos, autokrautuvo vairuotojas privalo tarp rampos krašto ir gabenamo krovinių labiausiai atsikišusios dalies išlaikyti ne mažesnę kaip 1 m atstumą.

69. Pastebėjus, kad gali atsikabinti ar nukristi krovinytis, nedelsiant nutraukti darbus, nuleisti krovinių, išjungti variklį, užtraukti rankinį stabdį.

70. Autokrautuviui praradus pusiausvyrą (pakilus užpakaliniams ratams, pasvirus į šoną), nedelsiant nuleisti krovinių ant pagrindo.

71. Be tiesioginio vadovo žinios darbuotojui draudžiama:

71.1. patikėti ar užleisti savo darbo vietą, darbo priemones, pareigų vykdymą kitam ameniui;

71.2. imtis darbų, nesusijusių su darbo užduoties vykdymu.

5. DARBUOTOJO VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

72. Kilus gaisrui:

72.1. elgtis ramiai, nesutrikkti, realiai įvertinti susidariusią situaciją;

72.2. iškviesti ugniagesius telefonu .....112.....;

72.3. evakuoti žmones;

72.4. gaisrą gesinti turimomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis (gesintuvu, smėliu, žeme, velėna, uždengiant nedegia medžiaga);

72.5. informuoti tiesioginį UAB "JŪSŲ ĮMONĖ" vadovą.

73. Įvykus nelaimingam atsitikimui darbe, pakeliui į darbą arba iš darbo:

73.1. nedelsiant iškviesti greitąją medicinos pagalbą arba kreiptis į artimiausią gydymo įstaigą;

73.2. suteikti pirmąją medicinos pagalbą;

73.3. tiesioginį informuoti UAB "JŪSŪ ĮMONĖ" vadovą;

73.4. darbo vietą ir įrenginių būklę, iki bus pradėtas tirti nelaimingas atsitikimas, reikia išlaikyti tokia, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu. Jei tai kelia pavojų aplinkinių žmonių gyvybei ar sveikatai, gali būti daromi tik būtinausi pakeitimai, įforminus tam tikru aktu.

6. DARBUOTOJO VEIKSMŲ BAIGUS DARBĄ

74. Pastatyti autokrautuvą į paskirtą sausą, neužterštą stovėjimo vietą, užtraukti stovėjimo stabdį, išleisti vandenį iš aušinimo sistemos (jeigu darbai atliekami žiemos metu ir autokrautuvai laikomi lauke ar neapšildomoje patalpoje). Negalima palikti autokrautuvo ant bėgių, bendro naudojimo pravažiavimuose, priešais išvažiavimus pro vartus ir gaisrininkų pravažiavimuose.

75. Nušluostyti dulkes bei purvą nuo judančių ir nejudančių autokrautuvo dalių.

76. Patikrinti, ar neteka tepalas iš hidraulinės sistemos.

77. Apžiūrėti padangas, patikrinti slėgimą jose ir, jeigu reikia, pripūsti.

78. Sutvarkyti darbo vietą.

79. Nusivilkti darbo drabužius, apžiūrėjus, ar jie tvarkingi ir švarūs, padėti į jiems skirtą vietą.

80. Šiltu vandeniu su muilu nusiplauti rankas ir nusiprausti. Negalima plauti rankų skiedikliais.

81. Prieš uždarant patalpas, jei jose buvo dirbama, patikrinti:

81.1. ar nesijaučia patalpose dujų, degėsių ir kitų nebūdingų specifinių kvapų;

81.2. ar išjungti, kurie pasibaigus darbui turi būti išjungiami, elektros įrenginiai, apšvietimas;

81.3. ar nepalikta pašalinių degių skysčių bei lengvai užsiliepsnojančių medžiagų;

81.4. ar uždaryti langai ir kitos angos;

81.5. ar neužkrauti takai, skirti prieiti prie gaisro gesinimo priemonių, evakuacinių išėjimų.

82. Pastebėjus išvardintų reikalavimų, uždarant patalpas, pažeidimus, imtis priemonių jiems pašalinti. Jei to padaryti negalima, pranešti tiesioginiam UAB "JŪSŪ ĮMONĖ" vadovui.

83. Informuoti tiesioginį UAB "JŪSŪ ĮMONĖ" vadovą, jei darbo metu susižeidėte ar patyrėte ūmius sveikatos sutrikimus.

Instrukciją parengė: _____

(vardas, pavardė, pareigos)